

MIT HOZOTT AZ ELMÚLT ÉV A JOGALKOTÁS TERÜLETÉN A FELSZÍN ALATTI VIZEKKEL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEKRE VONATKOZÓAN?

dr. Balásházy László¹

2008-ban (2009. elejére áthúzódóan) számos változás történt a felszín alatti vizekkel való foglalkozást meghatározó joganyagban. A változás motorja a 2006/118/EK irányelv hazai joganyagba történő átültetése volt, melyet 2009. 01. 15-ig kellett végrehajtani. A változtatás természetesen lehetőséget adott a korábbi alkalmazási tapasztalatok miatt szükségessé vált módosítások elvégzésére is. Az irányelvhez kapcsolódóan módosult két kormányrendelet és két miniszteri rendelet.

Jelentősek a módosulások a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezést illetően. Az új előírások – a kormányrendeleti szintet tekintve - részben a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII.21.) Korm. rendeletben, részben a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendeletben jelentek meg. (A módosításokat a 314/2008. (XII. 22.) Korm. rendelet és a 302/2008.(XII.17.) Korm. rendelet hirdette ki.) Fontos, új előírások – a teljesség igénye nélkül inkább csak a példa kedvéért - a következők:

- A terv részét képező állapotértékeléshez meg kell határozni mindazon szennyező anyagra vonatkozó küszöbértéket, amely miatt a víztest jelenleg gyenge állapotú, vagy fennáll a veszélye annak, hogy 2015-ben nem lesz jó állapotban. Minimum a következő paraméterekre kell küszöbértéket meghatározni: As, Cd, Pb, Hg, NH₄, Cl, SO₄, TOC, triklóretilén, tetraklóretilén és AOX. Célszerű küszöbértéket a vezetőképességre is megállapítani. Amennyiben olyan anyagokról van szó, melyek természetes okokból is előfordulnak, akkor meg kell határozni az un. természetes háttér koncentrációkat is.
- Vizsgálni kell, felismerhetőek-e romló tendenciák mint pl. szennyezőanyagok koncentrációjának tartós és jelentős emelkedése. Ha ilyen mutatkozik, meg kell határozni a megfordítási pontot. A rendelet a szennyezőanyagokra vonatkozóan különbséget tesz a talajvíztest és az egyéb víztestek között: talajvíztest szennyeződése esetén a megfordítási pont a küszöbérték 75 %-a, más víztestek esetében ez szigorúbb, a küszöbérték 30 %-a. Vizsgálni kell továbbá azt is, hogy a nagy szennyező források és szennyezett területek, az azokról kiinduló szennyezőanyag csóvák mekkora veszélyt jelentenek a víztestek állapotára, elsősorban az ivóvízbázisokra és a felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémákra.
- A módosítások eredményeképpen – hazai kezdeményezésre, a geotermikus energia használatára irányuló növekvő igény miatt - a korábbiakhoz képest nagyobb hangsúlyt kapott a víztestek hőmérsékleti állapota. (Ezt megalapozta már a környezetvédelmi törvény 2008. évi módosítása, amely kimondta, hogy a vizek minőségének védelme kiterjed a hőmérsékleti viszonyok védelmére is.)
- A vízgyűjtő-gazdálkodási tervben mindezekkel foglalkozni kell, illetve már a terv első változatának tartalmaznia kell a küszöbértékeket és a háttérértékeket.

---

¹ dr.Balásházy László, geológus, Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (Budapest, I. Fő u. 44-50. T: 36 1 4573582),balashazy@mail.kvvm.hu

Az említett előírásokhoz kapcsolódóan módosult a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól szóló 30/2004. (XII.30.) KvVM rendelet is. (A módosítást a 33/2008. (XII.31.) KvVM rendelet tartalmazza.) Ez – többek között – előírja azokat a tesztek, melyeket a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezéshez kapcsolódó állapotértékelés készítése során el kell végezni. Kimondja, hogy a vizsgálatok során alapszintnek (referencia időszaknak) a 2007-2008-as éveket kell tekinteni, de lehetőség van ennél hosszabb időszak figyelembe vételére is, ha a korábbi adatok azt lehetővé teszik.

A módosítások érintik a felszín alatti vizekre hatást gyakoroló környezethasználatokat, az ezekre vonatkozó hatósági tevékenységet is. A rendelet megtilt minden olyan tevékenységet, melynek üzemszerű működése során veszélyes anyagok kerülhetnek a felszín alatti vízbe. Ugyanakkor bővült az engedélyezhető kivételek listája. A rendelet tartalmazza az EU szintjén megállapított minőségi előírásokat a nitrátra és a növényvédő szerekre. Se a küszöbérték, se egy adott tevékenység által a környezetében okozott szennyezettség mértéke nem haladhatja meg ezeket a számértékeket.

A kormányrendeletben levő korlátozó intézkedésekhez kapcsolódóan elkészült a felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékekről szóló 10/2000. (VI.2.) KöM-EüM-FVM-KHVM rendelet helyébe lépő új szabályozás. A rendelet kiegészült számos új veszélyes anyaggal, ugyanakkor felülvizsgálatra kerültek az indokolatlanul szigorúnak mutató értékek. Ezen túlmenően a nitrátra vonatkozó szennyezettségi határérték a talajvizek tekintetében a korábbi 25 mg/l-ről 50 mg/l-re módosult. A rendelet kiegészült néhány, a mintavételre és az analitikai vizsgálatra vonatkozó minőségbiztosítási előírással is.

Az említetteken kívül további változásokat jelent, hogy hatályba lépett a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII.31.) KvVM rendelet a 94/2007. (XII.23.) KvVM rendelet helyett. Ez önmagában is tartalmaz a felszín alatti vizekkel való foglalkozást érintő előírásokat, továbbá módosította kis mértékben a felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről szóló 101/2007. (XII.23.) KvVM rendeletet is.

2008-ban jelent meg a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet, mely alapvetően újra szabályozta a tárgykörben hatályban levő korábbi előírásokat.

Remélhetően az említett változásokhoz hasonló terjedelmű módosításokra a közeli jövőben nem fog sor kerülni, de más, a felszín alatti vizeket érintő jogszabályokban kisebb-nagyobb kiigazítások várhatóak pl. az országos vízgazdálkodási szabályzat (OVSZ) vagy a kútfúrás, továbbá a geotermikus energia hasznosításának tárgykörét illetően.